

De middeleeuwen

Gebruik bron 2.

Zacharias is in 741 gekozen als paus.

- 4p **4** Leg uit dat Bonifatius met deze brief:
- de kerstening in Noordwest-Europa wil bevorderen, en
 - zijn positie als missionaris wil versterken bij de nieuwe paus.

Een geschiedenis:

Vanaf de twaalfde eeuw stond op het marktplein van de stad Luik een stenen zuil, de 'perroen' genaamd. Nieuwe wetten waren pas geldig als ze bij de perroen werden afgekondigd. Vanaf 1465 voerden de inwoners van Luik oorlog met de Bourgondische hertogen. Hertog Karel de Stoute won de oorlog en besloot de perroen uit Luik weg te laten halen en in Brugge tentoon te stellen voor de koopmansbeurs.

- 3p **5** Licht het besluit van Karel de Stoute toe door:
- uit te leggen welk politiek beleid in de Nederlanden de hertog uitvoerde door het weghalen van de perroen, en
 - de keuze te verklaren de perroen juist voor de koopmansbeurs te plaatsen.

Gebruik bron 3.

Omstreeks 1450 geeft de Portugese koning opdracht aan Fra Mauro om een kaart te maken van de wereld.

- 3p **6** Licht het maken van de kaart toe door:
- met twee **verschillende** argumenten aan te tonen dat Fra Mauro ernaar streeft een betrouwbare weergave te maken, en
 - aan te geven welk politiek motief de koning heeft voor deze opdracht.

De middeleeuwen

bron 2

Bonifacius is als missionaris uitgezonden naar Noordwest-Europa. In 742 schrijft hij in een brief aan paus Zacharias in Rome:

De eenvoudige gewone mensen uit Alamannia, Beieren en Frankenland¹⁾ denken, als zij in Rome iets zien wat wij hier [in Noordwest-Europa] als zondig verbieden, dat dit door de priesters te Rome wél wordt getolereerd en toegestaan. Zo verzekeren zij mij bijvoorbeeld te hebben gezien, dat ieder jaar te Rome en in de onmiddellijke nabijheid van de kerk van Petrus²⁾ met nieuwjaarsdag op straat gedanst wordt en dat de mensen er als heidenen feestvieren onder geschreeuw en het zingen van godslasterlijke liederen. Terwijl dag en nacht de tafels beladen staan met allerlei heerlijkheden, wil niemand op die dag aan zijn naasten vuur of gereedschap of iets anders geven dat hij nodig heeft. Men vertelt mij ook dat zij te Rome vrouwen hebben gezien, die volgens heidense zeden amuletten droegen en linten om armen en benen gedaan hadden, en deze artikelen openlijk te koop aanboden aan anderen om ze te dragen.

noot 1 gebieden in het huidige Duitsland

noot 2 Dit is de Sint-Pieterskerk in Rome.

bron 3

De Venetiaanse cartograaf Fra Mauro schrijft over het maken van een weergave van Afrika op zijn wereldkaart:

Velen zijn van mening en in veel teksten staat, dat in de zuidelijke streken het water niet dit hele bewoonde en gematigde gebied [Afrika] omringt. Maar ik heb velen het tegendeel horen beweren, vooral diegenen die Zijne Majesteit, de Koning van Portugal, in schepen op ontdekkingsstocht heeft gestuurd om het met eigen ogen te zien. Deze mannen zeggen dat ze vanuit het zuidwesten zo'n 2000 mijl voorbij de Straat van Gibraltar rond de kust [van Afrika] zeilden. (...) Deze mannen hebben nieuwe navigatiekaarten getekend en hebben namen gegeven aan rivieren, golven, kapen en havens, waarvan ik een kopie heb gehad. (...) Bovendien heb ik gesproken met een betrouwbaar persoon, die zegt dat hij veertig dagen op een Indiaas schip in een woeste storm vanuit de Indische Zee in westzuidwestelijke richting zeilde, voorbij Kaap Sofala en de Groene Eilanden¹⁾. (...) In het derde boek van zijn *Cosmografia* schrijft Pomponius Mela²⁾ dat een zekere Eudosus (...) vanuit de Arabische Golf door die zuidelijke streken zeilde, tot hij aankwam bij Gades³⁾, dat is bij de Straat van Gibraltar. Men kan dus zonder enige twijfel beweren dat dit zuidelijke en zuidwestelijke gebied bevaarbaar is en dat de Indische Zee een oceaan is en geen binnenzee.

noot 1 in zuidelijk Afrika

noot 2 Pomponius Mela is een Romeinse geograaf uit de eerste eeuw.

noot 3 Gades is de Zuid-Spaanse havenstad Cadiz.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.